

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

708

Szerző:

Cím: 300.000 rovar - gombostűn

Hely

Nevezetesen: Állattár

Idő

1923

Személy

Forrás:

Magyarország

Bp

1923. 4. 8.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Köznyomat XX es 23 sz

300.000 rovar — gombostűn

Öt fiók Tiszavirág, 500 darab Gleresis Friwaldszkyi. Ritka, poloska-specieszek. — A gyűjtemény csak gombostűkben milliőkat ér

Séta a Székesfővárosi Tanszerkészítő Műhelyben

(A Magyarország tudósítójától.) A Sándor ucai régi képviselőház épületében, távol az illésteremben tartott gyűlések és boksziadatok zajától, rejtett lépcsőn keresztül jutunk fel egy csendes műhelybe. Itt van a „Székesfővárosi tanszerkészítő műhely és raktár”, de mint minden ezen a helyen, ez a felírás is csak szövevényen árul el valamit arról a helyről, ahol évtizedek szorgalmas kultúr munkája folyik.

A műhely igazgatója, Gammel Alajos

fogad bennünket és a tudós szűkszavú szerénységével mondja el a műhely történetét, mely egyúttal az ő munkás életének története is:

— Már gyermekkoromban — mondja — a bogarászás volt a „bogaram” és később városi hivatalnokoskodásom alatt is minden szabad időmet a gyűjteményem gyarapítására fordítottam. Hetenként kétszer-háromszor kimentem a környékre, azonkívül minden nyaralásomat bogarakban gazdag helyeken töltöttem és így sikerült tíz év alatt 10.000 különböző bogarat összegyűjtenem: a magyarországi összes bogárfajtákat. Mindez persze drága mulatság volt egy szegény embernek, anyagilag tönkrementem és csak az mentett meg, hogy a főváros megvásárolta tőlem a gyűjteményt 28.000 kofonáért.

— Még mielőtt eladtam a gyűjteményemet, megdöbbenéssel láttam, hogy milyen elhanyagolt a magyar iskolák természettudományi felszerelése. Optikusok és üvegkereskedők közvetítették a bogárgyűjtemények eladását, így természetesen „albogarak” és mindenféle csodabogarak kerültek a gyűjteményekbe. Évtizedek nehéz munkájával sikerült az iskolai bogártudományba egy kis modern kultúrát belevinnem, műhelyünk egymásután szállítja hosszú évek óta az iskoláknak a természettudományi felszereléseket. A munkánkban természetesen, mint mindenek, a mai néhez időkben súlyos akadály a drágaság.

Egy bogarászati gombostű például, melynek száza 12 fillérbe került békében, ma darabonként 8 korona

és így a gyűjteményünk, mely 300.000 bogárból áll, csak gombostűben milliőkat ér.

— Békében nagy nemzetközi csereforgalom volt a bogarászatban, ami érthető is, mert néhánykoronás portóval csereszám küldhettük egyik országból a másikba a hazai bogárfajtákat válogatás céljából. Ma a csere majdnem lehetetlen, mert ezekbe kerül egy csereszomagnak az elküldése. Van a gyűjteményben többek között 500 darab „Gleresis Friwaldszkyi”, amely magyar specialitás és amelyet a Nemzeti Múzeum állattárának néhai igazgatójáról neveztek el. Ennek a világritkaságnak darabjéért békében szívesen fizettek a külföldi gyűjtemények ötven ezüst garast, ami három koronának felelt meg, ma ez az 500 darab sok százézer koronát ér, mert a bogár a legjobb valuták közé tartozik.

Székesfővárosi hazinyomda 1920

— E gyűjtemény gyarapítása is nagyon nehéz a mai viszonyok között. A csereanyag növelésére minden évben lerándulok Szolnokra, a csak órákig élő Tiszavirág gyűjtésére. Ez a kirándulás békében csak néhány koronába került, ma ezeket kell rászánni. Sok éjjelzésznek és idegrontóan türelmes munkának eredménye az az öt fiók felgombostűzött Tiszavirág... De a türelmet meg kell szoknia annak, aki bogarak között tölt el egy életet. Itt van például egy tanulságos légyfejlesztési preparátum. Kevesen tudják, hogy a légy a bábból akként törí át magát, hogy homloka sokszorosan felduzzad és ezzel tépi fel a meglehetősen erős burkot. Soknapi éjjelzés után meglestem az áttörés tűnő pillanatát, megöltem a legyet és így megörökítettem ezt a rejtélyes momentumot, mely néhány évtizedek előtt még talány volt a szaktudósok számára is. Nagy munkával preparáltam üvegek közé

a keresztes pókot saját hálójával.

Százszor nem sikerült, mert az üvegek dörzsölése elegendő villanyosságot termelt ahhoz, hogy a pókháló összezsugorodjék. Évtizedek múlva folytonos tapasztalat közben jöttem rá arra, hogy a pókháló magától ragad; sok pepecselés után ma már üveg alatt van a finom háló, melynek csodájára már japán tudósok is látogattak el a műhelyembe...

Elmondja azután Gammel Alajos, hogy a Gellért-hegy alatt, ahol régebben egy török mulató volt, különös import folytán elszaporodott egy alexandriai patkányfajta és ezekért a beszolgáltatónak nagyon hálás a műhely. A patkányról egy másik elszaporodott pesti specialitás jut eszünkbe és megkérdezzük az igazgató urat, hogy milyen tapasztalatai vannak a pesti poloskáról.

— Poloskafajta több ezer van a világon — mondja Gammel Alajos —, ezek közül a legtöbb a magyar bogarászok „szerencséjére” Budapesten is megtalálható és nemzetközi viszonylatban is fővárosunk a jobb poloskalelő-helyek egyikének monható. Újában nagyon gyakran találunk egészen új és fel nem fedezett specieszeket. Kevesen tudják, hogy Horváth Géza, a Nemzeti Múzeum állattárának kiváló igazgatója éppen a poloskagyűjtésben nemzetközi jelentőségű szakember.

GAMMEL ALAJOS.